

Ὁ Πέτρος Μπετράς πωλεῖ καὶ μεταβιβάζει τὸ μερίδιόν του ἐπὶ τοῦ καϊκίου, οὗτινος συγκύριος ἀλλὰ πιθανῶς καὶ πλοίαρχος εἶναι ὁ καπετὰν Σπακαλός, ἀντὶ διακοσίων γροσίων εἰς τὸν Ἰωάννην Μπάον, πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τοῦ γεγονότος γράφει καὶ ὑπογράφει ἰδιοχείρως βεβαιῶν τὸ παρὸν ἔγγραφον.

Τὸ ἔγγραφον εἶναι ἰδιωτικόν, συνταχθὲν καὶ ὑπογραφὲν ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ Πέτρου Μπετρά. Οὗτος δὲ εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον τὸ ἐμφανιζόμενον καὶ εἰς τὰ ἔγγραφα 33 καὶ 34.

Πωλητήρια μερίδος πλοίου εἶναι καὶ τὰ δημοσιευόμενα ὑπὸ τοῦ Ι. Π. ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, *Τὸ ναυτικὸν δίκαιον τῆς Ὑδρας* (1757-1821), Ἀθῆναι 1939, σελ. 115 ὑπὸ στοιχεῖα Α' καὶ Β'. Ταῦτα ὅμως εἶναι πληροτέρα τοῦ παρόντος καὶ πρὸ παντὸς δηλοῦται ἐν αὐτοῖς ἐπακριβῶς ποῖον ποσοστὸν ἀντιπροσωπεύει τὸ πωλούμενον μερίδιον (πρβλ. ὅμοιον ἰταλικὸν δημοσιευόμενον ὑπὸ P. S. LEICHT, *Storia del diritto italiano. Il diritto privato. Parte terza. Le obbligazioni*, 2a ed. Milano 1948, σελ. 216 ΝΧΥΗΙ, ἔτους 1200 μ.Χ.). Ἐνῶ, τοῦναντίον, εἰς τὸ παρὸν ὁ πωλητὴς ἀοριστῶς δηλοῖ ὅτι πωλεῖ τὸ μερίδιον καϊκίου ὅπου ἔχω εἰς τὸν καπετὰν Σπακαλὸν τὸ καῖκι διὰ γρόσια 200 (στίχ. 4-6), χωρὶς νὰ διευκρινίσῃ ποῖον ποσοστὸν ἀντιπροσωπεύει τὸ μερίδιόν του. Ἡ ἀοριστία αὕτη ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ *Verbo*: πούλησις τοῦ μπετρά εἰς ὅσον μερίδιον ἔχει εἰς τὸ καῖκι τοῦ Σπακαλοῦ.

Τὸ ἀνακῦπτον ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐγγράφου τούτου ζήτημα εἶναι, ποῖον ἦτο τὸ ναυτικὸν δίκαιον τὸ ἰσχύον εἰς τὴν Σίφνον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Πάντες σχεδὸν οἱ συγγραφεῖς ὑποστηρίζουν, ὅτι ὁ *Νόμος Ροδίων Ναυτικός*, ἡ τελικὴ τοῦλάχιστον διατύπωσις τοῦ ὁποίου ὀφείλεται εἰς τοὺς Ἰσαύρους, ἵσχυσεν εἰς ὁλόκληρον τὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου μέχρι καὶ τοῦ 12 αἰῶνος συμπεριλαμβανομένου (R. ZENO, *Storia del diritto marittimo italiano nel mediterraneo*, Milano 1946, σελ. 101) καὶ ὅτι ὑπὸ τύπον ἐθιμικοῦ ἢ παραδεδομένου δικαίου ἐπηρέασε τὰς μεταγενεστέρας κωδικοποιήσεις τοῦ ναυτικοῦ δικαίου, ἰδίως τὸν *Codice della veneta marina mercantile*, τεθέντα εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1786 καὶ ἄλλους ἄλλων ἰταλίδων πόλεων (R. ZENO, αὐτόθι, σελ. 233 ἐπ.). Εἶχεν ἐπομένως ὁ *Νόμος τῶν Ροδίων* ἀφίσει βαθέα ἵχνη εἰς τὸ εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐφαρμοζόμενον ναυτικὸν δίκαιον, ἐνῶ ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει νὰ λησμονῇται, ὅτι ἡ ναυτικὴ νῆσος Ὑδρα ἐφήρμοσε κατ' ἐξοχὴν κανόνας ναυτικοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1757, ποικιλοτρόπως διαμορφωθέντας, οὓς ἐκωδικοποίησεν ἐν ἔτει 1818 (Ι. Π. ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 101 ἐπ. καὶ 49). Ἀναγκαῖον εἶναι

ὅπως ἐρευνηθῇ, πόθεν ἠρύσθη τὸ φῶς του ὁ Νόμος οὗτος τῆς Ὑδρας τοῦ 1818 καὶ ποίαν ἐπίδρασιν ἤσκησε τόσον αὐτός, ὅσον καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ὑδραίων ἐφαρμοζόμενον δίκαιον ἐπὶ τὸ ναυτικὸν δίκαιον τῶν νήσων καὶ τῶν ἄλλων ναυτικῶν κέντρων τῆς Ἑλλάδος.

Πρέπει, τέλος, νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ πωλήσεως μερίδος πλοίου, δὲν χρησιμοποιεῖται ὁ ὅρος πωλῶ ἀλλ' ἀφιερώνω (στίχ. 4), γεγονὸς ὅπερ δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω· καὶ ὅτι περὶ τῆς πωλήσεως συντάσσεται ἔγγραφον.

- 1 1819 δεκεμβρίου 1: σίφνος
- 2 ἥ δια τοῦ παρόντος πωλητηρίου γράμματος δηλοποι-
- 3 ῶ ὅτι ἐσυνφ(ω)νή(σα)μ(ε) ⁽¹⁾ μετὰ τοῦ Ἰωάννου μπάου
- 4 καὶ τοῦ ἀφιερώνω τὸ μερίδιον καϊκίου ὁ-
- 5 ποῦ ἔχω εἰς τὸν καπετὰν σπακαλὸν τὸ
- 6 καϊκι διὰ γρόσια διακόσια ἥτοι νούμε-
- 7 ρο 200 : καὶ ἀπὸ σήμερον καὶ εἰς τὸ ἔξῃς
- 8 νὰ εἶναι τὸ καϊκι ἐδικό του προικίσει
- 9 χαρίσει(ς) πούλησει ὡς κ(υ)ριος ⁽²⁾ τοικοκύρης
- 10 ὅποιος τὸν πωλήσῃ ὁ θεὸς ἅς καὶ
- 11 καὶ διὰ τὸ ἀληθὲς ἔγγραφο καὶ ὑπεγράφη
- 12 ἰδιοχείρως μου καὶ οὕτως βεβαιῶ
- 13 πέτρος μπετρᾶς

Verso

- 1 πούλησις τοῦ μπετρᾶ εἰς
- 2 ὅσον μερίδιον ἔχει
- 3 εἰς τὸ καϊκι τοῦ σπακαλοῦ

(¹) εἰς τὸ κείμενον: ἐσυνφνίμ. (²) εἰς τὸ κείμενον: κριος.

11

Πωλητήριον

1822, Νοεμβρίου 28

Ὁ Δημήτριος Νίκου Μπάου πωλεῖ εἰς τὸν Ἀποστόλην Γούναρην μικρὰν αὐτοῦ οἰκίαν, ἣν ἔχει ἐκ κληρονομίας τῆς θείας αὐτοῦ Φραντζεσκίας Κωνσταντίνου Μάτζα, κειμένην εἰς τὴν κάτω λόζιαν κάτωθεν τῶν οἰκιῶν τοῦ Κωνσταντίνου Ἰωάννου Μπάου καὶ πλησίον ἄλλης οἰκίας τοῦ Κωνσταντίνου Πέτρου Μάτζα, ἀντὶ τιμήματος 200 γρο-

